

συληρότης, οὐχὶ ἔξ ἀπλῆς ἰδιοτροπίας, ἀλλ' ἐπὶ τῇ ἑδέᾳ ἔξηπηρετήσεως μεγάλου σκοποῦ. Ἀλλως διατί νὰ παρορῶνται μὲν αἱ σκοπίμως τοῖς ζώοις ἐπιθελλόμεναι βάσανοι ὑπερτέρου χάριν καὶ σοβαρωτέρου σκοποῦ, νὰ κατακρίνωνται δὲ τὰ μαρτύρια π. χ. τῆς Ιερᾶς Ἐξετάσεως; μήπως οἱ διωγμοὶ καὶ τὰ βασανιστήρια, ἥπερ ἐκ τῆς Ιερᾶς Ἐξετάσεως ἀπέρρεον, δὲν εἶχον ἴδιαίτερον καὶ ὑψηλότερον σκοπόν; "Ο, τι ὑπέρ τοῦ σκοποῦ τούτου κατὰ τὴν Ιεράν ἐκείνην Ἐξέτασιν ἐτελεῖτο ταῦτὸν ἀκριβῶς ὑπενεργεῖται σήμερον διὰ τῶν ἐπὶ ζώων πειραμάτων χάριν τοῦ ὑπέρ τῆς ἐπιστήμης ἐνθουσιασμοῦ, τοῦ πάθου τῆς προσχωγῆς τῶν γνώσεων καὶ τῆς ἀταπτύξεως τῆς δυνάμεως ἐκείνης, ητις συνεπάγεται εὐεργεσίας τῇ ἀνθρωπότητι. Οἰσχυρισμὸς προσκτάται προφανῶς χρακτῆρα θρησκευτικῆς ἐντολῆς, ἀποτρεπούσης τὴν ὑπὸ ἐνὸς τῶν δημιουργημάτων τοῦ ὑψίστου, ἡτοι τοῦ ἀνθρώπου εἰς βασάνους ὑποβολὴν τοῦ ἑτέρου, ἀλόγου μάλιστα, ἀνισχύρου πρὸ τῆς ὑπερόχου τοῦ ἀνθρώπου δυνάμεως καὶ ὡς μόνον μέσον ἀπολυτρώσεως αὐτοῦ ἀφ' ὧν ὑφίσταται μαρτυρίων ἔχοντος τὸ μέσον τοῦ θυνάτου· ἵδιον τὶ ἔλεγον ἄγγλος ἐπίσκοπος: «Ἄν ὁ δημιουργὸς ἡμῶν ἦντι δημιουργὸς καὶ πάντων τῶν λοιπῶν πλασμάτων, ἂν τὰ ἄλλα ταῦτα πλάσματα κατέχουσι θέσιν τινὰ ἐν τῷ ἐκ τῆς Προνοίας αὐτοῦ ἀπορρέοντι σχεδίῳ, ἀνὴρ μειλίχιος Αὐτοῦ εὔσπλαχγνία ἐξικνῆται μέχρις αὐτῶν, — τοῦθ, ὅπερ ὡς Χριστιανοὶ μετ' ἀκριβεῖτητος πιστεύομεν — ἀπολύτως ἀκατάληπτον νομίζω ὅτι οὕτω πως θὰ διετίθει ὁ δημιουργὸς οὗτος τὰ τῆς γνώσεως μέσα, ὥστενά δυνάμεθα νὰ φθένωμεν μέχρις ἀληθειῶν, τῆς ἐξεύρεσεως τῶν ὁποίων τῇ ἴδιᾳ Αὐτοῦ θελήσει θὰ ἐπετυγχάνομεν, μόνον διὰ τῶν ἀνεκφράστων ἀγωνιῶν πλασμάτων, ἔχόντων τὴν ἐμπιστοσύνην αὐτῶν ἐφ' ἡμῶν».

Γ. Κ. Λ.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Αξιολογώτατα ὑπὸ πᾶσαν ἐποψίν είνε τὰ ἐσχάτως, ἐν Λονδίνῳ, ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ κ. Dewar, γνόμενα πειράματα ἐπὶ τοῦ ἡευστοῦ ὁξυγόνου καὶ τοῦ ἡευστοῦ ἀτμασφαιρικοῦ ἀέρος, κράματος ὁξυγόνου καὶ ἀζωτού, ὃν τὰ πορίσματα ἀνεκοινώδατο οὕτους εἰς τὸ βασιλικὸν Πανακαδήμιον τοῦ Λονδίνου. Ἰδού ἐν συνόψει περὶ τίνος πρόκειται.

Ο καθηγητὴς κ. Dewar, βαίνων ἐπὶ τῶν ἱγνῶν τοῦ κ. Cailletet, ὅστις, ὡς γνωστόν, μετὰ τοῦ κ. R. Pictet, ἔδρυσε τὸν 19/31 δεκεμβρίου τοῦ 1877, τὴν γέναν πρὸς ἐκρεύστωσιν τῶν τέως θεωρουμένων μονίμων ἀερίων μέθοδον, ἐνισχυόμενος δὲ ὑλικῶς ὑπὸ τίνος ἀγγλικῆς ἐταιρίας, διαθεσάσης πρὸς τοῦτο 25,000 φρ., πρόεδρον εἰς τὴν ἐκρεύστωσιν τοῦ ὁξυγόνου καὶ τοῦ ἀτμασφαιρικοῦ ἀέρος καὶ εἰς τὴν μελέτην τῶν ἴδιοτάτων τῶν ἡευστῶν τούτων σωμάτων. Κατώρθωσε νὰ παρασκευάσῃ ἀρκετὰ μεγάλην ποσό-

τητα ἡευστῶν ὁξυγόνου καὶ ἐμελέτησε τὸ ὡραῖον αὐτοῦ κυανοῦν χρῶμα, τὸ φάσμα αὐτοῦ καὶ τὰς μαγνητικὰς αὐτοῦ ἴδιότητας. Τοῦ ἡευστοῦ ὁξυγόνου ἀναζέοντος εἰς 182 βαθμοὺς ὑπεράνω τοῦ μηδενός, ὁ κ. Dewar ἐμελέτησε πρῶτον τὸ ζήτημα τῆς διατροφεώς τοῦ σώματος τούτου ἐπὶ τινὰ χρόνον εἰς τὸν ἡευστὸν κατάστασιν, καὶ ἐδεβαιώθη ὅτι σῶμά τι διατηρεῖται ἐπὶ μακρὸν λίαν ψυχρόν, ἐὰν περικλεισθῇ ἐντὸς ὅσφι τὸ δυνατὸν μᾶλλον ἀποδύτου βαρομετρικοῦ κενοῦ. Διὰ τοῦ μέσου τούτο ὁ κ. Dewar κατώρθωσε νὰ παρουσιάσῃ εἰς τὸ ἀκροατήριον αὐτοῦ μικρὰν σφαιροειδῆ μᾶλλαν ἡευστοῦ ὁξυγόνου, κατά τι μείζονα καρδύου, πῆτις παρέμεινεν εἰς ἡευστὸν κατάστασιν καὶ μόλις κατὰ τὸ 1/5 αὐτῆς περίπου ἐξερώθη, καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς διαλέξεως, καίτοι ὑπῆρχε διαφορὰ 2100 K. μεταξὺ τῆς θερμοκρασίας τῆς αιθούσης καὶ τῆς πρὸς ἐξαέρωσιν τοῦ ὁξυγόνου ἀπαιτουμένης. Τοῦτο διότι τὸ ἡευστὸν ὁξυγόνον προεκβιλάσσετο ἀπὸ πάσης καταψύξεως ὑπὸ τοῦ περιβάλλοντος αὐτὸς τελείου κενοῦ. Ἡ δὲ ὀλοκλήρου τοῦ ἀέρος ἐκρεύστωσις κατορθοῦται βοηθείᾳ τοῦ ψύχους τοῦ παραγομένου κατὰ τὴν ἀνάζεσιν τοῦ ἡευστοῦ ὁξυγόνου, ὅταν δέ, ἀντιστρόφως, ἀναζείει ὁ ἡευστὸς ἀήρ, τὰ ἀποτελοῦντα αὐτὸν ἀέρια δὲν ἀνασχηματίζονται συγχρόνως, ἀλλὰ ἀκολουθοῦντα τὸν γνωστὸν τῶν κραμάτων ἡ συγχρωνυμάτων νόμον, χωρίζονται ἀπ' ἀλλήλων ἐντελῶς, τοῦ ἀζωτού πρώτου ἀναλαμβάνοντος τὴν ἀεροειδῆ μορφήν, εἴτα δὲ τοῦ ὁξυγόνου μετὰ τὴν πλήρη τοῦ πρώτου ἐξαέρωσιν. Αἱ δὲ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ κ. Dewar καὶ τοῦ καθηγητοῦ κ. Fleming γενόμεναι ἐσδύτως παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ εὐπλεκτραγωγοῦ τῶν σωμάτων, ἀνατρέποντιν ἡ σαλεύουσι τὰς μέχρι τοῦδε ιδέας ἡμῶν περὶ τῆς χημικῆς τῆς ὑλῆς συστάσεως, διὰ τὸν λόγον δὲ τοῦτον θεωροῦμεν ἀναγκαῖαν τὸν ἐν ταῖς στήλαις ταύταις σύντομον αὐτῶν ἀναγραφήν. Κατὰ τὰς παρατηρήσεις ταύτας, τὸ εὐπλεκτραγωγὸν τῶν ἀπολύτων ἀμιγῶν μετάλλων αὐξάνει καθ' ὅσον ἡ θερμοκρασία ταπεινοῦται. Ἔὰν φαντασθῶμεν νῦν μα ἐντελῶς ἀμιγοῦς μετάλλου τεταμένον ἐν τῷ διαστήματι, ἡλεκτρικόν τι ἡεῦμα διατρέχει τοῦτο ἀνευ μειώσεως τῆς ἐντάσεως αὐτοῦ, ἀνευ ἀντιστάσεως, χωρὶς οὐδαμοῦ νὰ δώσῃ γένεσιν εἰς τὰ φαινόμενα τῆς θερμάνσεως ἡ τῆς διαπυρώσεως, ἀτίνα προέρχονται ἐκ τῆς πρὸς διάβασιν τοῦ ἡεύματος παρουσιαζομένης ἀντιστάσεως (δισπλεκτραγωγοῦ). Ἄλλ' ἡ ἐλαχίστη ἐν τῇ συστάσει τοῦ μετάλλου ἀκαθαρσία ἀφαιρεῖ ἀπ' αὐτὸν τὸν ιδιότητα ταύτην, καὶ αὐτὴ δὲ ἡ ἐν αὐτῷ παρουσία ἐτέρου μετάλλου, χημικῶς συνδεδυασμένου μετ' ἐκείνου, ἐπιφέρει τὸ αὐτὸς ἀποτέλεσμα, πτοι παρουσιάζεται ἀντιστάσις εἰς τὸν διάβασιν τοῦ ἡεύματος, καὶ συνεπείᾳ τούτου, διαπύρωσις τοῦ ἀγωγοῦ. Ἐκ τούτων ἔπειται ὅτι, πρὸς τὴν διὰ τῶν μετάλλων ἀκώλυτον διάβασιν τοῦ ἡλεκτρισμοῦ, ἀπαιτεῖται ἀνείναι ταῦτα ὅσφι τὸ δυνατόν χημικῶς καθαρώτερα καὶ συνάμα ὅσφι τὸ δυνατόν ψυχρότερα.

Προκειμένου δὲ περὶ τῶν μὴ μετάλλων, τὰ πράγματα συμβαίνουσι διαφόρως καὶ ἐν μέρει ἀντιθέτως, πτοι τὸ εὐπλεκτραγωγὸν αὐτῶν ἡλαττοῦται ταπεινούμενης τῆς θερμοκρασίας, αὐξάνει δὲ τῆς θερμοκρασίας ἀνυψούμενης. Καὶ ἄγνωστος μὲν εἰσέτι ἡ αἵτια

τῶν φαινομένων τούτων, ἐν πάσῃ δημοσίᾳ περιπτώσει, ἀνευρίσκεται ἐν ταῖς παρατηρήσεσι ταύταις ή ἀφετηρία λίαν λεπτοφυσοῦς μεθόδου πρὸς μέτρησιν τοῦ βαθμοῦ τῆς καθαρότητος τῶν μετάλλων διὰ τοῦ μείζονος ή ἐλάσσονος βαθμοῦ τοῦ εὐπλεκτραγωγοῦ αὐτῶν.

Ἐτερον ἐνδιαφέρον ζήτημα εἶναι η̄ ύπὸ τοῦ κ. Charles Henry ἐδχάτως γενομένη μέτρησις τῆς ἑλαχίστης ποσότητος τοῦ φωτός, η̄ς τίνος ὁ ἡμέτερος ὀφθαλμὸς δύναται νὰ ἀντιληφθῇ. Τὴν μέτρησιν ταύτην κατώθωσεν οὕτος χρησιμοποιῶν τὸν νόμον τῆς ἔξασθενήσεως τοῦ φωτός τοῦ φωσφορίζοντος θειούχου ψευδαργύρου, περὶ οὐ καὶ ἀλλοτε ἐγένετο λόγος ἐν ταῖς στήλαις ταύταις. Παραμείνας ἐπὶ μίαν ὅλην ὥραν ἐν τῇ σκοτίᾳ, καὶ μετρήσας εἴτα τὸν χρόνον πέραν τοῦ ὅποιου ὑδυνάτει πλέον νὰ διακρίνῃ τὸ φῶς τοῦ σώματος τούτου, χρόνον ἀνελθόντα εἰς τέσσαρας ὥρας, συνεπέρανεν ὅτι τὸ ἐλάχιστον αἰσθητὸν τῷ ὀφθαλμῷ αὐτοῦ φῶς ἀνήρχετο μόλις εἰς 29 δυσεκατομμυριοστὰ (0,000000029) τοῦ φωτὸς κοινοῦ κηρίου!

Ἐκ τῆς ύπὸ τοῦ κ. P. Couteaud, συνεπείᾳ ἐκδρομῆς εἰς τὰς παρὰ τὸν βόρειον πόλον χώρας (Σπιτζέρεγον καὶ νῆσον τοῦ Ἰωάννου Mayen), διὰ τοῦ πλοίου Μάγχης, δημοσιευθείσης ἐδχάτως βακτηριολογικῆς μελέτης τῆς κατεψυγμένης ζώνης, συνάγεται ὅτι, ύπὸ τὴν ἐποψὺν ταύτην, αἱ κατεψυγμέναι χῶραι διακρίνονται ἐπὶ ἔξαιρετικῇ καθαρότητι τοῦ ἀέρος, τοῦ ὕδατος καὶ τοῦ ἑδάφους. Όλοςχερῶς, ἡ σχεδὸν ὀλοσχερῶς ἐλλείπουσιν ἐν ταύταις αἱ βακτηριοειδεῖς μορφαὶ, ἐξ ὀλοκλήρου δὲ ἐλλείπουσι τὰ παθογόνα εἰδον. Οὐδαμοῦ, λέγει, τὸ πλήρωμα τῆς Μάγχης, ἀποτελούμενον ἐξ 145 ναυτῶν καὶ ἐπιβατῶν, εὑρέθη εἰς καλλιτέραν ὑγιεινὴν κατάστασιν ἢ ὅταν εὑρίσκετο εἰς τὰ ὑψηλὰ ταῦτα πλάτη.

Ο δὲ κ. Berthelot ἐξετέλεσεν ἐδχάτως τὴν χημικὴν ἀνάλυσιν τεμαχίου τινὸς ἀποσπασθέντος ἐκ τίνος ἀναθηματικοῦ μικροῦ εἰδῶλου εὐρεθέντος ύπὸ τοῦ κ. de Sarzec ἐν τοῖς θεμελίοις οἰκοδομῆς τίνος τῆς Χαλδαίας, ἀρχαιοτέρας τῶν οἰκοδομῶν, ὡν αἱ πλίνθοι φέρουσι τὸ σημεῖον τοῦ βασιλέως Our-Nina, πάππου τοῦ Εππέαδου, ἀνηκούσσης κατὰ συνέπειαν εἰς ἐποχὴν ἀρχαιοτέραν τοῦ 50οῦ πρὸ Χριστοῦ αἰώνος.

Ἐκ τῆς ἀναλύσεως ταύτης ἐβεβαιώθη οὕτος ὅτι τὸ μέταλλον, ἐξ οὗ εἶναι κατεσκευασμένον τὸ ἀγαλμάτιον, δὲν περιέχει κασσίτερον, ἀλλ' ὅτι ἔχει τὴν σύστασιν χαλκοῦ βιομηχανικῶς ἀμιγοῦς, ἐξ οὗ ἐπεταί ὅτι, κατὰ τὴν τόσῳ μεμακρυσμένην ἐκείνην ἐποχὴν, κατεσκεύαζον τὰ ἔργα τῆς τέχνης ἐξ ἐρυθροῦ χαλκοῦ, τοῦ κασσίτερου, καὶ κατὰ συνέπειαν, τοῦ ὀρειχάλκου δητῶν κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἀγνώστων. Ἡ ἀνάλυσις αὕτη ἐπιβεβαιοῖ τὴν ύπὸ τοῦ αὐτοῦ κ. Berthelot γενομένην πρό τινων. ἐτῶν ἀναλύσιν τοῦ ἀγαλμάτιου τοῦ Χαλδαίου βασιλέως Goudéah, συμφωνεῖ δὲ πρὸς τὰ ἔξαγομενα τῆς ἀναλύσεως τοῦ σκήπτρου τοῦ αἰγυπτίου βασιλέως Pepi τοῦ Iου, ἀνήκοντος εἰς τὴν ἔκτην δυναστείαν, ἐν ᾧ ἀνευρέθη καὶ πάλιν χαλκὸς ἀνευ κασσίτερου. Ὁ συγγραφεὺς προστίθησιν ὅτι δὲ ὀρειχάλκος καὶ δὲ κασσίτερος δὲν παρεσκευάζοντο οὔτε ἐν Χαλδαίᾳ, οὔτε ἐν

Αἰγύπτῳ, οἵτοι ἐν οὐδετέρᾳ τῶν ἔστιῶν τῶν μᾶλλον ἀρχαίων πολιτισμῶν.

ΧΡΟΝΙΚΑ. — Συνεχίζοντες τὸν πρὸ δεκαπενθημερίας δημοσιευθέντα μετεωρολογικὸν πίνακα τῶν ἄκρων θερμοκρασιῶν τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς βορειοδυτικῆς Ἀφρικῆς, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ διενοῦς Δελτίου τοῦ κεντρικοῦ μετεωρολογικοῦ Γραφείου τῆς Γαλλίας, δημοσιεύομεν σήμερον τὰς ἄκρας θερμοκρασίας τοῦ δευτέρου δεκαπενθημέρου τοῦ Ιανουαρίου, ἔχοντας ὡς :

"Ακραι θερμοκρασίαι"

Ημερη.	Τα πεινοτάτην.	Τύψιστην.
Iαν. 16	-350, ἐν Hernosand 1 καὶ ἐν Ἀρχαγγέλῳ,	160, ἐν Oran καὶ ἐν Μελίτῃ
* 17	-340, ἐν Hernosand.	150, ἐν Nomours καὶ ἐν Oran.
* 18	-320, ἐν Haparanda.	170, ἐν Funchal.
* 19	-300, ἐν Hernosand.	180, ἐν Funchal.
* 20	-300, ἐν Swinemünde. ²	200, ἐν Funchal· 170, ἐν Porto·
	-230, ἐν Charkow, καὶ ἐν Swinemünde.	180, ἐν Funchal· 170, ἐν Porto.
* 21	-240, ἐν Μόσχῃ·	180, ἐν Funchal· 170, ἐν Porto.
* 22	-230, ἐν Κρακοβίᾳ.	180, ἐν Funchal καὶ ἐν Calle (Τύνιδι).
* 23	-210, ἐν Hermanstadt.	180, ἐν Funchal· 180, ἐν Memel.
* 24	-190, ἐν Μόσχῃ.	160, ἐν Laghouat.
* 25	-220, ἐν Hernosand.	170, ἐν Nemours καὶ ἐν Funchal.
* 26	-170, ἐν Memel. ³	190, ἐν Calle 170, ἐν Αλγερίῳ καὶ ἐν Funchal.
* 27	-200, ἐν Μόσχῃ.	170, ἐν Αλγερίῳ καὶ ἐν Laghouat.
* 28	-300, ἐν Μόσχῃ.	190, ἐν Laghouat.
* 29	-280, ἐν Μόσχῃ.	180, ἐν Αλγερίῳ.
* 30	-240, ἐν Κρακοβίᾳ.	160, ἐν Δισεβῶνι.
* 31	-230, ἐν Hermanstadt· -210, ἐν Nicolaieff.	180, ἐν Παλέρμῳ καὶ ἐν Cap Béarn.
	-220, ἐν Ἀρχαγγέλῳ.	190, ἐν San Fernando ⁴
	-200, ἐν Charkow.	180, ἐν Biarritz ⁵ .

ΗΛ. Γ. ΒΑΛΣΑΜΑΚΗΣ

1) Ἐν Σουηδίᾳ.

2) Ἐν Πομερανίᾳ.

3) Ἐν τῇ Ἀνατολικῇ Πρωσίᾳ.

4) Ἐν τῇ Μεσημβρινοδυτικῇ Ἰσπανίᾳ.

5) Ἐν τῷ Γαλλικῷ νομῷ Basses Pyrenées.